

Novobydžovská

Ročník XIX
29. 2. 1992

Číslo
1

ZPRAVODAJ

Z obsahu čísla: Dejme občanovi jistotu ♦ Z jednání městského zastupitelstva ♦ Školní jídelna ♦ Panu dr. Sládkovi ♦ Z listárny redakce ♦ Stalo se v ČSČK ♦ Jedna drbna povídala ♦ Kopaná SK Nový Bydžov 1991 — 92 ♦ Jednou větou ♦ Z vyprávění Franty Řezníčka ♦ Vivat 130. merenda! Zajímavosti ♦ Místní výročí v roce 1992 ♦ Inzerce ♦ Nekultura? ♦ Z naší matriky

NOVÁ ORGANIZACE MĚSTSKÉHO ÚŘADU

Změna československého hospodářství k tržní ekonomice si vyžádala po 17. listopadu 1989 změnu původní třístupňové soustavy národních výborů a všeobecně i celého způsobu řízení. Soustředění výkonu státní moci, státní správy a samosprávy v místních orgánech se všeobecnou působností se dříve neosvědčilo. V zásadě nedošlo k vytvoření podmínek pro žádoucí rozvoj místní občanské aktivity ani předpokladů pro kvalitní zlepšení výkonu státně-správní činnosti v obcích.

Závažné politické a ekonomické změny, k nimž v celé naší společnosti dochází, si vynutily provedení zásadních opatření v novém institucionálním zabezpečení samosprávy obcí a měst. Základní koncepce vyšla z obnovy obecního zřízení ústavním zákonem č. 294 z 18. července 1990. Zákonem se zrušila dřívější soustava národních výborů a nahradila ustanovením o místní samosprávě, v níž obec je v právním pojetí definována jako samosprávné společenství občanů s vlastním majetkem a je základním článkem místní samosprávy.

Uvedené strukturální změny se promítly i do samosprávného řízení průmyslově-zemědělského regionu Nový Bydžov s územními obvody obcí: Barchov, Hlušice, Humburky, Králíky, Lužec nad Cidlinou, Měnik, Myštěves, Ohnišťany, Prasek, Skřivany, Sloupno, Smidary, Starý Bydžov, Šaplava, Vinary, Zachrašťany, Petrovice, Kobylíce, Zdechovice. Region je samosprávně řízen Městským úřadem v Novém Bydžově a obecními úřady s působností v obcích. Účelem výkonu samostatné působnosti nové správy je zabezpečovat hospodářský, sociální a kulturní rozvoj jednotlivých územních obvodů, tvorbu a ochranu životního prostředí a uspokojování potřeb občanů. Tyto úkoly zabezpečují jednotlivé články samosprávy tím, že samostatně hospodaří se svým majetkem, zakládají a zřizují organizace, spravují a udržují komunikace a veřejná osvětlení, zajišťují čistotu obcí a odvoz domovních odpadků, spravují základní školy a předškolní zařízení a mohou zřizovat i spravovat zdravotnické, kulturní a sportovní zařízení. V rozsahu stanoveném zákonem mohou se jednotlivé obce za

účelem zlepšení finančního stavu účastnit samostatného podnikání, eventuálně se zúčastnit podnikatelské činnosti právnických a fyzických osob. Při této činnosti se stávají obce významným nástrojem ovlivňování životního prostředí jejich územních obvodů. Již ve stádiu projednávání záměru o umístování různých provozů má možnost samospráva obce čelit zhoršování ekologické situace v územním obvodu. Obce mohou odmítnout ze zákona zřízení té provozovny, která by negativně ovlivnila životní prostředí.

Lze říci, že na tomto úseku čeká obecní úřady a Městský úřad v Novém Bydžově nejvíce práce, neboť devastace prostředí hospodářskou činností podniků a zemědělských družstev je značná. Proto výsadba nových lesů, vznik lesoparků, ozdravení zemědělské půdy uváženou hospodářskou činností včetně důsledné ochrany čistoty vodních toků celého regionu bude důležitou součástí v náplni práce Městského úřadu v Novém Bydžově a spolupráce občanů na

Pokračování na str. 2

tomto úseku bude žádoucí zvláště formou veřejně prospěšné činnosti. Sponzorování této činnosti ze strany podniků, podnikatelů i ekonomů je potřebné.

Městský úřad v Novém Bydžově zajišťuje prakticky veškerou činnost města ze zákona o obcích. V poslední době se rozšířila o činnost v oblasti sociálního zabezpečení a živnostenského podnikání po jejím převedení z pravomoci Okresního úřadu v Hradci Králové. Informativně pro občany města uvádíme, že pro zajištění činnosti jednotlivých odborů schválilo městské zastupitelstvo 23 odborných pracovníků. Vlastní činnost úřadu je rozčleněna do čtyř odborů:

— **finančního**, zabývajícího se rozpočtem města, úsekem daní a poplatků, úsekem správy a ochrany národního majetku, úsekem správy a ochrany majetku obce, úsekem účetnictví a mezd a úsekem bytového majetku a nebytových prostor obce;

— **správního**, zabývajícího se zejména problematikou sociálního zabezpečení se zaměřením na péči o rodinu a děti a staré občany. Součástí náplně tohoto odboru je dále činnost na úseku zdravotnictví, školství, kultury, tělovýchovy, vnitřní správy, ochrany veřejného pořádku včetně projednávání přestupků a vedení evidence obyvatelstva a matriky. Mimo uvedené odbor administrativně zajišťuje zasedání městské rady a městského zastupitelstva;

— **výstavby a životního prostředí**, jehož hlavní náplní je úsek stavebně správní činnosti, a to jak pro vlastní město, tak i územní obvody výše jmenovaných devatenácti obcí. Odbor zajišťuje pořizování a schvalování územně plánovací dokumentace jakožto základních podkladů pro rozvoj města a obcí. Dále zajišťuje ochranu zemědělského půdního fondu, ochranu životního prostředí a jiných zvláštních zájmů;

— **živnostensko - investičního**, zabezpečujícího rozvoj podnikatelské činnosti volných živností ve smyslu živnostenského zákona, dále pak rozvoj obchodu, služeb, cestovního ruchu a bankovníctví. Mimo uvedené odbor zajišťuje veškerou investiční činnost města, úsek agendy požární ochrany, úkoly ČO a zabezpečuje správu a provoz místních komunikací.

Organizační členění úřadu, jak je výše uvedeno, bylo schváleno městskou radou v Novém Bydžově dne 21. 1. 1992.

V tomto roce bude správní odbor v součinnosti s vedením Městského úřadu a volebních komisí zajišťovat průběh voleb do zastupitelských sborů. Jejich zdárný průběh ovlivní další rozvoj města i celého regionu.

Je přáním nás všech, aby budoucnost města i územních obvodů probíhala v souladu se zájmy všech občanů a vedla k trvalému rozkvětu a prosperitě celého regionu.

Ing. Jaroslava Pitrová,
tajemnice MěÚ

DEJME OBČANOVÍ JISTOTU

Oknem z kuchyně se dívá občan na partu výrostků, kteří rvou z jeho plotu plaňky. Zakročít nemůže, je už v důchodovém věku, žije sám a ví, že rozdováděný hlouček vandalů by si s ním snadno poradil. Když hulákající parta konečně odtáhla, šel postižený zatelefonovat na policii. Od policisty, který měl službu, se dozvěděl, že je na stanici sám, že tam teď v pátek nikdo nepojede, ať se poškozený ohlásí v pondělí ráno.

Stalo se v únoru, roku 1992 v obci Skochovice, která je součástí města Nového Bydžova. Ne, nekritizují práci policie, jsem dostatečně seznámen se všemi problémy, které policistům brání pracovat tak, jak to od nich očekáváme, a také vím, že z této strany zatím pomoc očekávat nemůžeme. Ale jako občané, žijící v právním státě uprostřed civilizované Evropy, nechceme už dále trpět, aby nám svěvolně byly rvány plaňky z plotu,

nice, ničeny dopravní značky a lavičky v parku, abychom v noci byli buzeni výbuchy petard, které odpalují party řvoucích ožralů, potuujících se Bydžovem. Aby s nastupujícím soumrakem se občané nestahovali do dobře uzamčených bytů a ráno se nedozvěděli, po kolikáté už byl znova vylopuen sklad velkoobchodu Potravín.

Chybí nám pocit jistoty. Především proto zřizujeme městskou policii. Předpokládáme, že její příslušníci vyjdou do ulic teď v březnu. Stanici budou mít v budově bývalé veterinární stanice, která je už pro tento účel upravena. Dva policisty jsme již přijali, zbývajících sedm bude vybráno dle testů do 26. února t. r. Znamená to, že budeme mít k dispozici čtyři dvoučlenné hlídky, devátý bude velitel. Výhledově počítáme pro každou hlídku s jedním služebním psem. Ošacení pro policisty, zbraně a další po-

i obce, příslušející pod Nový Bydžov, bylo pro městskou policii uvolněno jedno auto.

Je samozřejmé, že to všechno už něco stálo a nadále stát bude. I když se snažíme šetřit, kde se dá, např. oblečení policistů neobjednáváme u firm, které se na to specializují, ale nakupujeme v místní prodejně konfekce za podstatně nižší ceny, přesto další provoz městské policie bude vždycky pro městskou pokladnu jistou zátěží. To uvádím na adresu těch, kteří už dnes vřídají na městskou policii kritizují. Pokud městská policie splní očekávání občanů města Nového Bydžova a obcí, které k Bydžovu příslušejí, nebudou tyto peníze vynaloženy zbytečně.

Spořádaný občan musí mít jistotu, že žije v civilizovaném státě, kde stále ještě někdo prosazuje zákony, které byly vytvořeny pro jeho ochra-

v Klicperově ulici. Se zprávou k tomuto bodu vystoupil PaedDr. Štoček, ředitel školy, který vysvětlil smysl a konkrétní výhody této změny. Zastupitelstvo udělení právní subjektivity schválilo s tím, že ve smlouvě budou blíže stanoveny podmínky správy budovy.

Zastupitelstvo dále vyslechlo zprávu kontrolní komise na stížnost nájemníků domu čp. 903 a 904 na nedoplatky za otop. Komise došla k závěru, že se stala chyba ve výpočtu a nájemníkům by měla být celkově odečtena a v rozpočtu vrácena částka 14.300 Kčs. Zastupitelstvo potom uložilo ředitelce Bytového podniku paní Martínkové, aby provedla nové vyúčtování vytápění u všech uživatelů plynové kotelny za rok 1990 a 1991.

Zastupitelstvo souhlasilo s odprodejem hudebních nástrojů skupině TOX za odhadní cenu 83.260 Kčs, a to ve splátkách do konce roku 1992. Pokud jde o převod zbylého zařízení v sokolovně na TJ Sokol, neprošel původní návrh na bezplatný převod. Nakonec bylo rozhodnuto, aby byl na inventář v sokolovně, na který se nevztahuje restituční zákon, pořízen odhad soudním znalcem a aby o tomto majetku rozhodlo příští zasedání městského zastupitelstva.

Zastupitelstvo vzalo na vědomí zprávu o jednání s firmou KABEL-PLUS, která má ve městě zavádět kabelovou televizi. Po upřesnění podmínek rozhodne zastupitelstvo o podepsání smlouvy s touto firmou až na příštím zasedání.

Po kratší diskusi potom zastupitelstvo schválilo vyhlášku o povinnostech chovatelů domácích a hospodářských zvířat. (Text vyhlášky spolu s mapkou územního členění města uveřejníme v příštím čísle Zpravodaje.)

Delší diskusi vyvolala smlouva o pronájmu městských lesů Státním lesům v Chlumci nad Cidlinou. Po přečtení návrhu smlouvy a doplnění o další navrhované body místostarostou Zd. Mařasem dospělo nakonec zastupitelstvo k závěru, aby smlouva — proti původnímu návrhu do roku 1995 — byla uzavřena jen do konce roku 1992. Do té doby má vedení městského úřadu za úkol zjistit, co bude pro město v dalším období výhodnější — zda hospodaření ve vlastní režii, nebo forma pronájmu.

Zastupitelstvo dále ustavilo nové předsedy komisí — kulturní komise ředitele základní umělecké školy Jana Filipa, finanční komise Jiřího Patku a stavební komise Karla Talpu. Za dalšího člena Okresního shromáždění potom zvolilo Dobromila Hrušku.

Starosta K. Šprinc potom podal zprávy o výsledcích konkursů na městskou policii a vedoucího živnostenského odboru. Na základě výsledku druhého konkursního řízení byl jmenován vedoucím živnostenského odboru ing. Jirí Pokorný. Zastupitelstvo dále vzalo na vědomí zprávu o změně organizačního řádu Městského úřadu a vyjádřilo souhlas s rozšířením počtu pracovníků o 2 osoby, a to o ing. Pokorného a paní Bártovou,

kteří nastoupí na místo po paní Bradnové. Na vědomí byla také zpráva o bezplatném převodu majetku VČE na Městský úřad v akciích ve výši 1.500.000 Kčs. Nakonec starosta členy zastupitelstva seznámil se dvěma dopisy — ministru Dejmaloovi se žádostí o finanční příspěvek na dokončení stavby čističky odpadních vod a Ústřednímu ředitelství ČSD proti připravovanému zrušení železniční trati Chlumeck nad Cidlinou — Trutnov. — (Oba texty dopisu jsou otištěny v příloze.) J. P.

PŘÍLOHA

Vážený pane ministře,
jako starosta města Nového Bydžova na žádost investora stavby společné čističky odpadních vod v Novém Bydžově podniku Tanex Jaroměř se na Vás obracím ve věci financování uvedené stavby.

Investor nemůže v důsledku subjektivních a objektivních příčin (ztráta východních, nezájem západních trhů) plnit svůj závazek a tím vzniklo akutní nebezpečí, že výstavba čističky nebude dokončena ani v první etapě a musí být zajižována v závěrečném stadiu výstavby.

Účelem této stavby je čistit veškeré odpadní vody z provozu Tanexu, Promilu a města, které v současné době způsobují nejpětší a koncentrované znečištění řeky Cidliny, neboť jsou z řeky odváděny bez jakéhokoliv čištění a Cidlina se tím stala mrtvou řekou.

To je stav naprosto neudržitelný jak z hlediska ekologického, tak z pohledu občanů města Nového Bydžova a

okolí, kteří tuto dlouholetou ostudnou záležitost ostře a oprávněně kritizují a vinu dávají samozřejmě také starostovi.

Investice se nachází v oblasti, která je přísně ekologicky sledována, a ve veřejném zájmu je naprosto nezbytné urychleně dokončení 1. etapy výstavby a zahájení 2. etapy, kdy teprve potom bude zajištěn úplný čistící efekt.

To všechno jsou důvody, které mě nutí obrátit se, pane ministře, přímo na Vás.

V závěru pro Vaši informaci sděluji, že pro zdárné dokončení 1. etapy výstavby společné čističky odpadních vod v Novém Bydžově dle sdělení investora chybí 28 miliónů Kčs.

Pevně doufám, že u Vás najdu pochopení i potřebnou finanční částku k vyřešení stěžejního problému města Nového Bydžova a okolí.

Jsem s pozdravem

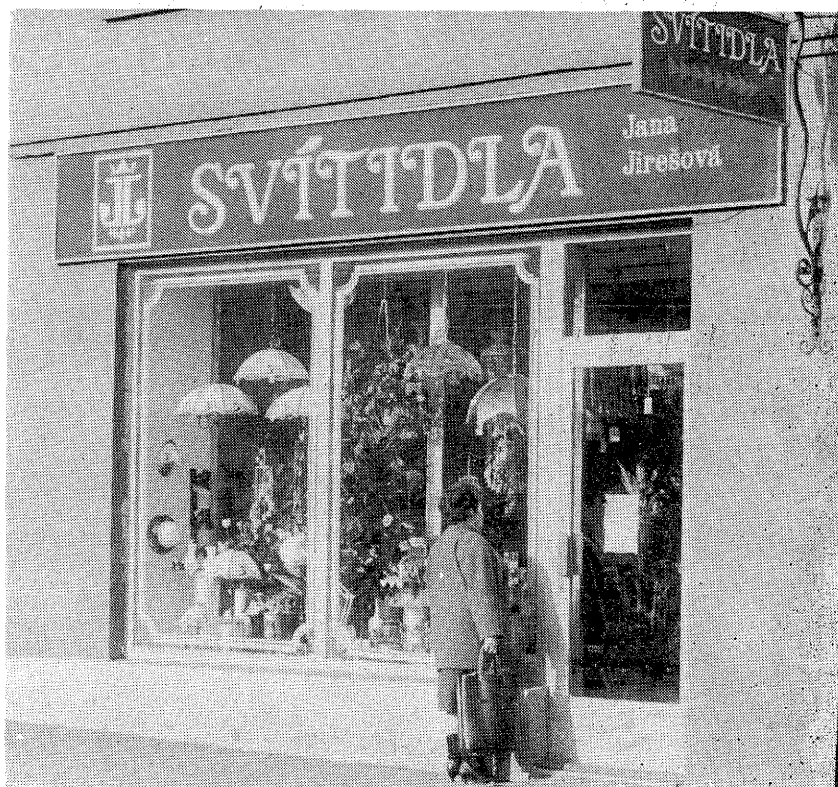
Karel Šprinc, starosta
V Novém Bydžově dne 3. 1. 1992.

Ústřední ředitelství ČSD,
nábřeží Ludvíka Svobody,
110 00 Praha 1

Na základě informace deníku Práce ze dne 21. ledna 1992, který na titulní straně přináší mapu železniční sítě v ČSFR, kde jsou silně vytažené tratě navrženy na zrušení dle ÚŘ ČSD Praha, Vám sdělujeme, že zásadně nesouhlasíme a ostře protestujeme proti zrušení železniční tratě Chlumeck nad Cidlinou — Stará Paka — Trutnov.

Město Nový Bydžov trpí dlouhodobým nedostatkem pracovních příležitostí.

Pokračování na str. 4

Dokončení ze str. 3

tosť, což nutí jeho obyvatele v produkčním věku dojíždět denně do zaměstnání jak vlakem, tak autobusem do širokého okolí.

Dále místní mlékárna, cukrovar, obilní silo a pila mají vlastní železniční vlečku a koželužna, uhelné sklady, zemědělské družstvo, panelárna, stejně jako další menší provozovny, používají denně k příjmu a odvozu materiálu a zboží místní železniční nádraží.

Případně navrhované zrušení železniční tratě přes město Nový Bydžov znamená pro Nový Bydžov katastrofu.

Zároveň Vám sdělujeme, že v celé věci informujeme našeho zástupce v České národní radě, bydžovského občana pana ing. J. Vondráčka.

V Novém Bydžově dne 28. 1. 1992.

Karel Šprinc, starosta

ŠKOLNÍ JÍDELNA

V loňském roce bylo prostavěno na stavbě stravovacího zařízení celkem 9,3 mil. korun.

Školní jídelna a plynová kotelná byly v prosinci kompletně dokončeny. Zahájení provozu je zpožděno tím, že při revizi plynového potrubí v kotelně bylo shledáno několik závad, způsobených chybami v projektu stavby, které bylo nutno odstranit.

Závady byly odstraněny a dne 18. února 1992 proběhla tzv. předkomplexní prohlídka technologického zařízení plynové kotelny, která skončila kladným výsledkem. ČKD Dukla Praha okamžitě nastoupila na komplexní vyzkoušení kotelny.

Termín kolaudace bude znám po dokončení a vyhodnocení komplexního vyzkoušení s tím, že se předpokládá uvedení do provozu koncem března.

Pavel Štefan

PANU DR. SLÁDKOVI

Počátkem měsíce února se konal v místním kině projev Dr. Sládka. Co si tam povídal, to je jeho věc, ale chceme jen občanům našeho města osvětlit dvě věty, které tam pronesl. A to proto, že ti, co tam nebyli, si udělají malý obrázek o hodnotě jeho projevu a ti, co tam byli, uslyší dodatečně k proneseným výrokům pravdu.

Tak za prvé. Uvedl se tím, že se omluvil posluchačům, že jsou v malém sále. Učinil to těmito slovy: „Ne-

zlobte se, že musíte být tady, ale do sokolovny nás nepustili“. Pane Sládku, nikdo z funkcionářů Sokola ani z personálu sokolovny neví, že by vůbec někdo do sokolovny volal a žádal propůjčení sálu na Vaši exhibici. Tedy začal jste svůj projev sprostou lží. A hned jste pokračoval: „To víte, není se co divit, oni mají strach, oni sokolíkům v posledních 40 letech přistříhli křídýlka“. No, to jste se uvedl. Vy tedy těm tisícům zničených existencí, létům kriminálů, zničeného majetku, říkáte prostě „přistříhnutí křídýlek“. Proč jste však také neřekl, že veškeré pravdivé informace o Sokole bylo zakázáno uveřejňovat a že byl pro lhaní zřízen celý úřad, který se jmenoval Úřad pro tisk a informace, podléhal ústřednímu výboru KSČ a že se tam nedostal hned tak kdekdo. To byla jistě náhoda, že jste tam byl zaměstnán i Vy, že? Tak pokračujte v rozseávání těch „pravdivých informací“ i nadále!

Výbor TJ Sokol Nový Bydžov

Jako starosta města Nového Bydžova přeji upřímně všem přítomným, aby se takto volně a svobodně mohli sejít na schůzi opoziční strany zde v městském kinu, až vládní stranou budou republikáni a prezidentem pan doktor Sládek.

Těmito slovy jsem uzavřel veřejnou schůzi republikánů v zastoupení pana doktora Sládka v sobotu dne 1. února 1992 v městském kinu v Novém Bydžově.

Nejde teď o to, kdo moje slova vzal vážně a kdo je pochopil jako ironii. Nejde ani o to, co řekl a jak to řekl pan doktor Sládek. Do voleb budou další schůze a jiní řečníci a jiným způsobem budou dokazovat, jak ti současní ve vedení státu to dělají špatně a jak to budou dělat oni, až budou zvoleni.

Jde teď jenom o to, jak se rozhodne volič. Svobodně, volně a beze strachu. Jak použije svoje svaté a nezadatelné právo. Dokud máme tohle právo, stále máme ještě naději, že svým hlasem věci změním. To je důkaz demokracie — lidovlády. Nesouhlasím s tím, co řekl pan doktor Sládek. Ale vždycky se budu snažit o to, aby to mohl říkat. I to je demokracie a také odpověď těm, kteří se mě ptali, proč jsme panu doktoru Sládkovi pronajali městské kino.

Starosta města Karel Šprinc

OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 1991

Městská knihovna zaregistrovala v roce 1991 celkem 733 čtenářů, z toho 269 do 14 let.

Čtenáři si vypůjčili celkem 25 127 knihovních jednotek. Výpůjčky periodik činily 3 654, krásné literatury pro dospělé čtenáře 10 508, naučné literatury pro dospělé čtenáře 7 514. Výpůjčky z oddělení pro děti a mládež: krásná literatura 4 861, naučná literatura 2 226.

V nově otevřené čítárně se od října vystřídalo 200 návštěvníků a přečetlo si zde 600 periodik. Pro své čtenáře odebíráme 60 titulů časopisů a novin.

V uplynulém roce jsme nakoupili 1 903 knih.

Prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby jsme objednali z knihoven vyššího typu 142 tituly knih, které nemáme ve svém vlastním fondu.

Pro děti z mateřských a základních škol jsme uspořádali dle požadavků vyučujících 9 besed s programem.

Naše knihovna má na starost 14 místních lidových knihoven, kterým poskytujeme metodickou pomoc a dovažíme soubory nově zpracovaných knih podle požadavků knihovníků.

Všem zájemcům o četbu připomínáme půjčovní dobu:

Oddělení pro dospělé čtenáře:

Út: 12.30 hod. — 17.30 hod.

Čt: 8.30 hod. — 11.00 hod.

12.30 hod. — 17.30 hod.

Oddělení pro mládež:

Po: 13.00 hod. — 17.00 hod.

Čt: 12.30 hod. — 17.00 hod.

Čítárna denního tisku a časopisů je otevřena denně:

9.00 hod. — 11.00 hod.

Na vaši návštěvu se těší pracovníce Městské knihovny v Novém Bydžově.

D. Strnková

Z LISTÁRNY REDAKCE

VÁŽENÁ REDAKCE,

prosíme Vás o otisknutí níže uvedeného dopisu a prosíme o prominutí písma. (Špatně vidím, mám šedý zákal.)

Jsem důchodkyně a potřebovaly jsme zařídit určitou věc na Městském úřadě. Zašly jsme za panem starostou s naší žádostí. On se nám věnoval, přestože měl ještě jiné jednání, čehož on jistě nemá málo. Byly jsme mile překvapeny, jaký má přístup k lidem. Jsme už „staršího data narození“ a tak jsme ocenily jeho jednání, ke kterému přidal i milý úsměv. To je takový starosta, jakého jsme potřebovali. Hlavně mu musíme být všichni co nejvíce nápomocni, protože takový stav, jaký teď máme, on sám nezvládne. A chceme přece mít město pěkné, nebo snad ne? Přejeme mu hlavně pevné zdraví a hodně silné nervy a síly a úspěchů v jeho práci.

Děkují Vám dvě „babky“.

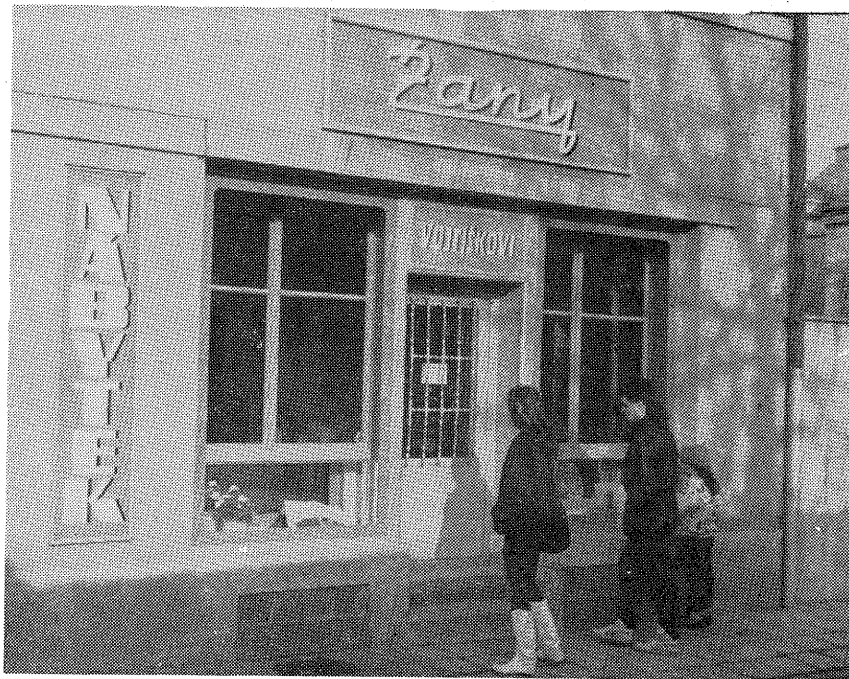
P. S.

Nemějte nám za zlé, že jsme se nepodepsaly, ale jsme už starší a nechceme být jmenovány.

VÁŽENÁ REDAKCE,

do nového roku 1992 Vám všem přeji hodně zdraví a díky za práci, kterou pro náš zpravodaj děláte. Jako starý člověk vždy čekám na Váš zpravodaj, nebo to je jediné požitko k rodnému městu, které miluji. Čím jsem starší, tím více čekám na zprávy - co jest u nás doma nového. - Bydžov v třicátých letech byl krásný. Bydžov byl bohatým okresním městem, kulturním a daleko známým divadelním spolkem Jirásek. Děkuji panu Z. Smutnému za jeho vzpomínky „Aby se nezapomnělo“ a též jsou dobré „Úsměvy“ Fr. Rezníčka.

Na dušičky jsem byl tři dny v Bydžově a mnoho věcí mě překvapilo: Za nemocnicí je Vojenský hřbitov z roku 1866 a byl jsem překvapen, v jakém dezolátním stavu se tento hřbitov nachází. Tento hřbitov je stále pod evidencí Spolku pro válečné památky SNR. Pak jsem navštívil židovský hřbitov za Hynkovou továrnou proti bývalému klášteru a ten moment jsem nevěřil, že jsem ve svém rodném městě. Tento židovský hřbitov má něco společného s historií města Bydžova. Pokud je mně známo, tak někdy před druhou světovou válkou náš stát podepsal Ženevskou konvenci, že tyto hřbitovy budou zachovány v původním stavu. Tuto informaci jsem získal jako zaměstnanec městského důchodu od úředníka Standy Prchlíka, který příkaz tehdejšího Zemského úřadu evidoval a založil. Rád bych ve Vašem zpravodaji také četl, že náš městský úřad podniká kroky o navrácení Okresního úřadu do Bydžova a že jsou podniknuta jednání o navrácení dol-

Nově otevřená prodejna nábytku Žany paní Vojtiškové v Hradební ulici

STALO SE V ČSČK

Uplynul rok a to je doba, kdy se skládají účty. Obvykle se zastavujeme, ohlížíme zpět a vyhodnocujeme svojí činnost. Bonažovská tma ...

Cidlinou. I když jsou velmi mladé, chápou dobře situaci v našem zdravotnictví. V nástavbových třídách je

V minulém roce jsme viděli Kuks, Pecku, Babiččino údolí, slavnosti na Chlumu, Kutnou Horu, Sedlec, Žleby. Poslední zájezd plánujeme každým rokem do Krkonoš na podzim, kdy je příroda nejmalebnější. V září jsme obdivovali krásy Benecka a Harrachova. Na počasí máme většinou štěstí. Pro mnoho lidí znamená toto společenství vytržení z jednotvárného a často osamocenoého života. Účastníky našich zájezdů jsou převážně lidé starší, kteří kromě poznávání nových krás naší vlasti vítají i možnost, že si mohou v kruhu svých známých poví-

dat jak o svých radostech, tak strastech. A to je to, co mnozí ve svém životě postrádají a co potřebují pro posílení svého duševního zdraví.

Závěrem jsme se dozvěděli, že I. ZO ČSČK v Novém Bydžově se rozpadla. Jejich členy si rozeberou tři zbývající organizace.

Zhodnocení provedla zástupkyně OV ČSČK v Hradci Králové paní Simonová. Současně nás informovala o činnosti okresního výboru. Spolu s Charitou pomáhají sociálně nejpotřebnějším a bezdomovcům. Uspořádali sbírky knih, hraček i oděvů. Ve zdravotnických kursech školí v poskytování první pomoci. Stejný kurs by mohl

být, pokud by se přihlásilo dost zájemců, i v Novém Bydžově. Jedná se o kvalifikaci zdravotníka zotavovacích akcí. Učebny i odborné lektory by poskytl vedení střední zdravotnické školy. Od nás potřebují pomoc v získávání nových dárců krve. Na našem setkání se přihlásili dva dárci.

Sbírka na „Gama nůž“, kterou vyhlásila na začátku našeho setkání MUDr. Novotná, vynesla neuvěřitelných 385,— Kčs. Potěšitelné je, že lidé opravdu dobré věci chápou a podporují je.

A. V.

JEDNA DRBNA POVÍDALA

Nevím, ale myslím si, že na všech malých městech je to asi přibližně stejné. Život v nich plyne stále svým ospalým tempem, semtam se puls na chvíli zvýší, ale hned se zase vše vrátí do svého zažitého stereotypu. A tak tomu není ani v bývalém krajském, později okresním a nakonec docela obyčejném městečku, které přijalo název „Nový“, když se přestěhovalo blíže k Cidlině. A to už se jmenovalo Bydžov. A tak tu život plyne stejně jako ve špinavé Cidlině, k tomu si vesele smrdí koželuzna, veřejný a kulturní život městečka pomalu bere za své, protože ochota riskovat chůzi po městě po setmění je u některých občanů stále menší. Zbytek bydžovských hospod vykazuje také stále menší halasnost, a tak vlastně je to čím dál tím víc takové šedé, nevýrazné — bez životnosti a vzruchu.

A tak budme vděční těm, kteří se starají o to, aby přece jen v našem městečku bylo nějaké to „vzrušo“. Pravda, jsou to většinou klepy, drby, výmysly, které oplasknou a zevšední, sotva se narodily, ale jak se říká, „alespoň je legrace“. Marně se někdy člověk namáhá zjistit, ve které hlavě se takové pitomosti mohly zrodit, ale

nedá se nic dělat, jsou tady a je na nás, abychom si je zvážili, srovnali a pak je odhodili jako veteš, když zjistíme, že jde o lež, ba co víc, zkrátka pojmenujme to pravým jménem, že jde o drb. A proto bych chtěl čas od času posbírat ty „zaručené“ zprávy, ověřit je a podat vám je potom v originále i zbavené té „pravosti“ — zkrátka ověřené skutečnosti. Budou to tedy všechno zprávy JDP — jedna drbna povídala. A začneme jednou už starší „zaručenou“ zprávou:

— Bydžov má na stavbu divadla slíbeno 650.000 Kčs, ale musí přimout 300 cikánů. Světe, div se, stavba divadla pokročila, peníze skutečně došly, 300 cikánů však přibaleno nebylo.

Co si tedy zase na obecní zastupitelstvo vymyslet? Však se něco najde!

— V Bydžově nebudou taneční. A hleďte, byly a jedny z nejkrásnějších v poslední době.

— Taneční prý budou, ale kursovné bude stát 700 Kčs. Pak přišli kurсистé k zápisu a platili 300 Kčs. Tak honem něco vymyslet!

— Vstupné na prodloužené a věneček bude pro diváky 40 Kčs. Když při-

šli diváci k pokladně, platili 10 Kčs na prodlouženou a 15 a 20 Kčs na věneček. Podle toho, kam si chtěl kdo sednout.

Jeden z posledních, ale stojí za to. — Plesy v Bydžově prý nejsou proto, že Sokol z toho chce „rejzovat“ a počítá 30.000 Kčs ze sálu. Když takhle hublina praskla, jistě zalehly uši i té drbně. Do konce února pořádala ples jediná organizace a ta platila půjčovné ze sálu rovnou desetinu toho obnosu, který se zrodil v drbavé hlavičce. A ta organizace byla velmi spokojena s takovým přístupem, protože si vydělala na svoji další zásluhou činnost.

A teď nakonec, kde se drby berou. Nutno říci, že většina těchto „zaručených“ zpráv pochází z jednoho pramene. Někdy se přidruží i pramen nový, ale všechno to teče z jednoho kanálu. A tak až budu zase trávit chvílky čekání třeba ve frontách, nebo čekárnách autobusů, nemocnic a odposlouchám další „zaručené“ zprávy, zase se přihlásím, abyste se také zasmáli, jako jsem se řehtal já, když jsem to poslouchal.

Z. S.

KOPANÁ SK NOVÝ BYDŽOV 1991-92

Do podzimní části oblastního (krajského) přeboru vstoupilo naše mužstvo se změnou na trenérském postu. Namísto odstoupivšího (pracovní důvody) Kamila Šmída přišel bývalý ligový fotbalista Hradce Králové a naposledy trenér účastníka 1. A třídy Sokola Borohrádek Tomáš Vosáhlo (37 let). Zato v hráčském kádru nedošlo, kromě vydařeného přestupu Pavla Zimy ze Skřivan, k žádným změnám, takže do mistrovských zápasů jsme vstoupili s kádrem 12 až 13 fotbalistů, hrajících spolu už X-tou sezónu. Pro mnohé by se zdála tato

skutečnost výhodou, ovšem jak se v průběhu podzimu potvrdilo, nějaká nová krev by našemu mužstvu vůbec neškodila.

Po slibném začátku, kdy jsme po 4. kole byli na 2. místě, jsme se hlavně vinou střelecké nemohoucnosti (za celý podzim jsme vstřelili pouze 12 gólů) začali postupně propadat, ahychom po posledním podzimním kole skončili s 12 body na 8. místě oblastního přeboru, kterému suverénně krájuje mužstvo takřka „neomezených možností“ Sokol Miličev, které ještě na podzim vedl náš starý, dobrý

známý Josef Košátko a jehož dres obléká bydžovský odchovanec Petr Tauchman. Trenér Košátko sice odešel do mužstva 1. ČMFL Synthesia Pardubice, ale jak si už nejen vrbáci na střeše štěbetají, finančně silný Miličev „hází“ přestupová lasa už i po dalších našich klíčových hráčích. Doufejme, že zvítězí hráčská hrdost a klubová věrnost, ovšem sentiment v dnešní době...?

Zimní přípravu na jarní část soutěže začali naši hráči už 2. ledna. Od tohoto dne se mužstvo scházelo 3x týdně k tréninkům a o víkend k zá-

pasu zimního turnaje SKP Hradec Králové. K přípravě jsme též využívali haly střední zemědělské školy, za což bychom touto cestou rádi vedení školy a jmenovitě p. Václavu Rundovi poděkovali. Vyvrcholením zimní přípravy bylo soustředění, které se uskutečnilo ve „vysokohorských“ podmínkách v Krnonoších v době od 2. 2. do 7. 2. 1992.

Pokud jde o nové tváře: přípravu i přípravné zápasy s námi absolvuje bývalý ligový hráč Spartaku Hradec Králové a v poslední době hráč Sokola Kunčice Luděk Pečenka, jehož zkušenost by i navzdory vyššímu věku našemu kolektivu nesporně prospěla. Dále pak netrpělivě očekáváme březnový příchod Jardy Pozléra z vojny. Eminentní zájem má náš oddíl o Vladimíra Novotného, hráče Sokola Kosičky, který u nás už před časem působil. Tento přestup má ovšem dosti velké háčky.

Háček číslo 1: Kosičky bojují o postup z okresního přeboru a tudíž cel-

kem pochopitelně nechťejí o svého klíčového hráče přijít.

Háček číslo 2: SK Nový Bydžov není bohužel jediný (a rozhodně ne nejmoovitější) zájemce o jeho služby (... že by Chlumec a Miličevy?).

V dnešní složité ekonomické situaci, kdy odpadly různé dotace „shora“, bylo velice důležité zajistit životaschopnost našeho oddílu (ten čítá 2 žákovská, 1 dorostenecké a 2 seniorská mužstva). Pokrytí všech a určitě ne malých nákladů zajišťuje menší hospodářská činnost Sportovního klubu (bývalá Drobná provozovna), která i pro vás zajistí práce zednické, instalatérské, topenářské, obkladačské, malířské, pismomalířské, natěračské, pokládání PVC, prodej plynu a prodej pletiva. Adresa: U plovárny, 504 01 Nový Bydžov, tel. 231 19.

Pro úplnost ještě jména hráčů, kteří tvoří kádr A - mužstva SK Nový Bydžov. Podle fotografie klečící zleva: Jaroslav Trejbal (18 let), Vlastimil Kout (18), Hana Jánková - sekretářka,

Jaroslav Vaníček (35), Jaroslav Vaníček, junior (5), Martin Bořke (25), Josef Valenta (30), Josef Valenta, junior (5), Milan Jánský (29), Miroslav Příbyl (28) - dlouhodobě zraněn; stojící zleva: Karel Průcha (21), Vladimír Dvořák - prezident klubu, Milan Nosek (26), ing. Pavel Louda (33), Aleš Král (25), Miroslav Štajer (28), Vlastimil Soukup (32) - ukončil činnost u A - mužstva, ing. Pavel Krois (30), Kamil Smíd a Vráta Smutný - bývalá trenérská dvojice. Na snímku chybějí: Martin Vejř (19), Martin Novotný (22), Tomáš Vosáhlo (37) - hrající trenér.

Na podzim mužstvo vyběhalo nejčastěji v této sestavě: Průcha — Bořke, Vaníček, Štajer, Krois — Louda, Zima, Nosek, Trejbal — Valenta, Jánský; střídali Král, Kout, Vosáhlo, Vejř.

O 12 vstřelených branek se hráči podělili takto: 6 Valenta, 3 Kout, 2 Nosek a 1 Vosáhlo.

J. Valenta

JEDNOU VĚTOU

- 14. ledna se v sále kina konala beseda o zemědělství a politice, pořádaná Liberálně sociální unií, Čs. stranou socialistickou, Zemědělskou stranou a Stranou zelených;
- 21. ledna schválila rada nové organizační členění Městského úřadu;

- 30. ledna se ve velkém sále radnice konalo další zasedání městského zastupitelstva;
- 31. ledna se v sokolovně uskutečnil vokální a instrumentální koncert pražských umělců, pořádaný Klubem esperantistů;
- 1. února uspořádali republikáni v sále kina předvolební vystoupení svého předsedy dr. Sládka;
- 19. února se v malém sále sokolovny konala přednáška Drahomí-

ra Čermáka z Hradce Králové o Venezuele, spojená s promítáním barevných diapozitivů a besedou;

- 25. února ve velkém sále radnice besedoval se starosty a dalšími zástupci Novobydžovska místopředseda české vlády prof. Milan Lukeš.

BYDŽOVSKÉ ÚSMĚVY

Z vyprávění FRANTY ŘEZNIČKA

(Dodatek 4.)

Kdo z nás by rád nedostával dopisy! I když na druhé straně přináší etickou povinnost na ně odpovídat. Dopisy pro mne od roku 1983, kdy začal vycházet dvanáctidílný seriál Bydžovských úsměvů (a pak další dodatky právě těmito dopisy vyžadované), byly velmi milé, často překvapivě burčující a povzbuzující, ale někdy i s náznaky jisté kritiky. Jako právě v posledním, z něhož kousek cituji: . . . Je zajímavé, že píšete, co veselého či směšného provedl ten a ten Bydžovák, ale o sobě (přestože Váš uplynulý život byl v tomto směru víc jak pestrý — *nic — nebo jen velmi málo* . . . !

A víte, že pisatelka měla pravdu?! — Sypu si proto popel na hlavu, s tichou meditací jdu hluboko do sebe a přináším zde úsměvnou bydžovskou historku, v níž hlavní roli hrají tentokrát já sám. Má titulék:

JAK JSEM VYKRADL SPOŘITELNU

Ano, vážení přátelé, vyloupil jsem ten architektonický skvost našeho náměstí, ale nemyslete si, že to byla nějaká banální krádež — zde šlo o statisíce!

Jak to vlastně v roce 1935 bylo?

Tehdy se mnou ještě mocně lomcovalo pubertální mládí, v němž se člověk emocionálně řídí více radou proslulého anglického filozofa a spisovatele Oskara Wilda: „*Je-li krásná, útoč na ni — je-li ošklivá, vezmi útokem jinou!*“ (To se týkalo samozřejmě žen, nikoliv spořitelních pokladen). — Jenom velmi slabou polehčující okolností k tomu, že jsem se vloupal do železem a ocelí prošívaného sejfu, mohlo snad být moje, ještě životem nezkušené, mládí — možná také i naivní omšelá fráze: že se kradlo, kradě a bude krásť i nadále. — Podle tehdejší, ale i dnešní kriminalistické teorie, dělí se zloději na 4 skupiny:

- a) Kterým se právě nedostávají peníze.
- b) I když jsou dobře situováni, byli nakaženi bacilem zvaným „zlodějna“.
- c) Práce jim nevoní a balík peněz je posiluje ve vědomí jakési nadřazenosti nad druhými.
- d) Kteří kradou, aby se o nich mluvilo, psalo a tím si přivlastňují hrdý titul jakýchsi Jánošíků.

Do které skupiny zařadíte mne, to ponechme vaší úvaze až po přečtení dalších řádků.

Po úspěšné maturitě na obchodní akademii v Hořicích přál jsem si — jako řady jiných — najít vyhovující zaměstnání. Dnes mohu již přiznat, že z velké protekce u představenstva byl jsem přijat do Novobydžovské spořitelny jako praktikant-volontér, a to zcela zdarma, čistě jen umožnit praxi. Pan ředitel Ing. Bydžovský, na kterého dodnes vzpomínám s úctou a vděčností, nechával mě postupně zasvěcovat do oborů peněžní agendy, ale také později jako robustní junák doprovázel jsem 2krát denně pány

pokladníka Lhotu a prokuristu Maška do podzemního sejfu, kam se vždy odpoledne ukládala a ráno odtud vynášela provozní hotovost spořitelny spolu s jinými cennostmi. Jeho vstupní těžké dveře, taktéž s ocelo-betonovou výplní, uzamykaly se řadou zasunovatelných silných čepů, ovládaných jakýmsi „volantem“, ale jeho otáčení bylo synchronizováno tajným abecedním heslem na pěti segmentech - knoflicích. Toto heslo znal pouze pokladník a ředitel, nebylo nikde administrativně zapsáno a muselo se pouze pamatovat. Nesměl jsem se nikdy, když pan pokladník vytácel kód, přiblížit k sejfu, a proto jsem vždy ukázněně postával vzadu jako ten černý král v betlémských jesličkách. Jednou se ale stalo, že v družném rozhovoru s panem prokuristou, nevědomky přiblížil jsem se trochu blíž, ale to pan pokladník vzápětí zahrmoval: „Už ať seš, Franto, vzadu, nebo tě tam dokopu!“

Jak se píše v pohádkách, že třináctá komnata, kam nesměl princ nikdy vstoupit, dráždila víc a více jeho zvědavost, tak i u mne od tohoto okamžiku zrodila se touha po nepoznání - zakázaném: Jaká je to kombinace, která otevírá sejfové dveře a umožňuje tak přístup k velikému bohatství? Proto v následných dnech, týdnech a měsících zaměřil jsem se na věc intenzivně, nenápadně — a hlavně nespíchal. Jednou stačilo pouhé mrknutí oka při průchodu dveřmi sejfu, abych u prvního knoflíku zjistil nastavené písmeno „K“. — Později zase, když těžké dveře byly více dosedlé a potřebovaly k otevření i moji sílu, zaregistroval jsem hned 2 další písmena. Pak dlouho nic, až teprve za měsíc byla opět příležitost doplnit předposlední a krátce nato poslední písmeno kombinace, která tím okamžikem přestala být pro mne tajnou! Dávala tehdy vcelku nesmyslný, ale lehce pamatovatelný výraz: KHADE.

Později, někdy v létě, potřeboval si pan ředitel otevřít něco v číselných sériích cenných papírů uložených v sejfu a připojil se po denní uzavěře k našemu doprovodnému týmu. Vše probíhalo normálně vžitým stereotypem: pan pokladník položil kufřík přede dveře sejfu a chystal se synchronizovat heslo. I když jsem stál poslušně vzadu, neodpustil si halasnou připomínku (to asi jen proto, že tam byl pan ředitel): „Jedeš, Franto, doza . . .!“ Vtom se ve mně nějak zvedlo sebevědomí, nedal jsem panu pokladníkovi domluvit a povídám:

„Vy s tím děláte štráchů a zatím takový systém otevře dnes každý jen trochu zkušený kasař.“

Pan pokladník Ludvík Lhota byl velmi inteligentní a sečtělý starý mládenec. Nosíval neustále černý žaket a ve své profesi byl pedantsky přesný a důsledný. Nehty na hbitých rukou míval vždy ošetřeny manikérkou. Trochu kulhal, a proto venku jsme ho potkávali vždy s hůlkou se stříbrným kováním. Nikdy toho moc nenamluvil, ale když měl náladu, tak povětšinou jednal s humorem a někdy i docela bodře. Právě tak odpověděl na moji poznámku o nespolehlivosti sejfového systému:

„Nekecej, ty pubertácký frajere! Nesnáším pitomé vytahování . . .“. A opět mu skáči do řeči:

„Vsaďte se o kilo šunky od Skřivanů, že já sám Vám během deseti minut sejf otevřu.“

Pan ředitel se zřejmě začal bavit a navazuje:

„Myslím, že Vás pan pokladník s tím frajerstvím trochu vystihl, ale když máte tolik odvahy pustit se do předu prohrané sázky, tedy prosím.“

Pokynul rukou a já stanul před prestižním úkolem: *Dostat se po překonání tajného hesla dovnitř!*

Než budu v dalším líčení pokračovat, chtěl bych předeslat, že někde v knížkách s kriminální tematikou vystupoval machr - kasař, nazývaný

v podsvětí galérky Lojza - Jizva. Zdo-
lával s úspěchem každou „káču“. Na
vyhmátnutí správného čísla či písme-
ne z hesla slinil si napřed prsty a
současně s uchem blízko knoflíku
rozpoznával jemná cvaknutí, zeslení,
nebo naopak zeslabení odporu jem-
ných pérek mechanismu. I já sám
jako majitel staré motorčky používal
jsem často kousek dřevěné hůlky, je-
jíž jeden konec byl přikládán na blok
motoru a druhý na ucho. Bylo až
obdivuhodné, jak se tím přenášel se-
beměšší řustot, tření i klapot ventilů
jinak neslyšitelný. To vše mně bles-
lo hlavou, zopakoval jsem si poznané
heslo „Khade“ a těšil se, jak před
nejvyššími představiteli spořitelny,
kteří se ironicky usmívají, sehrají pěk-
né divadélko.

Flancmajorsky, místy i blazeovaně
pootáčím pomalu prvním knoflíkem,
hrají jako když mi to zpočátku nejde,
vytahují z kapsy dřevěnou tužku, kte-
rou přikládám vedle knoflíku a její
druhý konec přimačkují na ucho. Sli-
ním si (po vzoru kasaře Lojzy - Jizvy)
prsty a sebestiže pokračují. U písmene
„K“ jakoby zpozorním, pro jistotu
ještě novým otáčením prověřuji a pak
definitivně nastavuji. S druhým voli-
čem to bylo obdobné, jen s některými
hranými změnami nastavuji na „H“.
To již ale pokradmo pozorují, jak se
přihlížejícím vytrácí úsměv a nějak
podivně se na sebe podívali. Hra však
nesmlouvavě pokračuje dál, přibývají
písmena „A“ a „D“ a jen u posledního
„E“ vychutnávám „zdržovačku“ — ja-
ko, že jsem v nejistotách — pak oto-
čím volantem — a seřfové dveře
mlasknou v zárubni. Těžce je oteví-
rám dokořán. S vyzývavou poklonou
a medovýmými slovy: „Prosím, račte
vstoupit“, provokují ochromenou stráž
ke vstupu. S popelavou tváří vešli,
aniž by pronesli jedině slovo či ná-
znak údivu. *A věřte, milí přátelé, že
to nebylo rozhodně kvůli prohrané
sunce!*

I když vlastní podstata „bankovní
loupeže“ je vysvětlena, přesto by bylo
dobře toto vyprávění dotáhnout do
konce.

Při našem příchodu nahoru do kan-
celáři, třebaže se již blížila hodina
odchodu, svolal pad ředitel poradu
z řad úředníků a přítomného předsedy
spořitelny pana učitele Kožíška.
I pro zámečníka pana Bláhu, který se
výrobou menších pokladen též zabý-
val, byl poslán zřízenec pan Hadinec.
Všichni byli s nastalou situací sezná-
meni, radili se, uvažovali a nakonec
předvovali i mne. Dodnes nechápu,
kde se ve mně vzalo tolik odvahy
i drzosti, že vzdor rafinované poklá-
daným klíčovým a sugestivním otáz-
kám uhájil jsem svá tvrzení o mimo-
řádných sluchových a hmatových cit-
livostech — zkrátka, že na to mám!
Z toho se již nedalo slevit! Přiznat
jen nejistotou chování či poděknutím
o předchozí znalosti hesla, to by byla
totální prohra v ztrátě důvěry i mo-
rálních hodnot.

Co šunka? — Byla, ale asi až týden
po „akci“.

Výhra a úspěšně sehrané divadlo
posílily mé sebevědomí natolik, že
jsem se přihlásil do souboru ochotní-
ků slavné Divadelní jednoty Jirásek,
kde ještě téhož roku jsem debutoval
ve hře se zpěvy „Betlém“.

* * *

Pochopitelně, že o mnou senzačně
otevřeném seřfo a možnostech dostat
se tak k velkým hodnotám vyprávělo
úřednictvo doma svým manželkám, ty
pak svým známým a kamarádkám, a
jak to zvláště u žen bývá, něco zvy-
raznily, něco přidaly a během dvou
dnů jak lavina jelo celým Bydžovem,
že — představte si, Franta Řezníčků,
syn učitele, zneužil dobrodiní spoři-
telny a tuto vykradl. Kriminálka od-
vezla mne pryč v železech do Hradce
v „zeleném Antonu“, že to dělá skoro
půl miliónu — chudáci rodiče atp.
O této zprávě však já ani rodiče nic
nevěděli. Inu — jak se např. říká:
„O nevěře manželky, o níž již cvrli-

kají vrabci, dozví se choť až poslední
— dozví-li se o ní vůbec!“ Bylo mi
jen trochu divné, že kamarádi a zná-
mí jakoby se vyhýbali styku se mnou.
Přecházeli na druhý chodník nebo se
dívali do výkladů. I dívka, s níž jsem
měl smluvenou schůzku, se naivními
důvody omluvila.

Jak ale plynuly dny, „zaručené in-
formace“ mezi Bydžováky opadávaly
jak zažloutlé listy stromů po prvním
podzimním mrazíku. Jakbyně! Vždyť
jsem chodil normálně po Bydžově, do
kina a nadále přijímal ve spořitelně
u okénka klientelu. Stejně však se
tato loupež stávala později terčem
legráček a třeba v hostinci „U Steh-
líků“, Živena nedostižným humorem
fotografa Oldy Dunky, vyvolávala
v různých variacích bouře smíchu. —
Dnes již jenom pamětníci mohou si
těmito řádky oživit přes půl století
starý příběh. Těm mladším však po-
otvírá trochu oponu času, v níž se
v Bydžově tato úsměvná historka ode-
hrála.

* * *

Bylo takové hezké, bezvětrné úno-
rové odpoledne. Jakoby se již jaro
pokoušelo otevírat zemi. Šel jsem ze
hřbitova zadní brankou, sluníčko leh-
talo již teple na zádech a u tratě pod-
lézám (snad věčně zavřeně) závory.
Paní Miláčková, manželka bývalého
hlavního účetního ve spořitelně, vy-
chází zrovna ze své vilky. Šli jsme
spolu až na náměstí. Tato sympatická
žena snad vůbec nestárne. Její svěží
vzhled s kusem ženského půvabu
umocňuje ještě vyzářované fluidum
životního optimismu a dobré nálady,
kterou dovede nejen rozdávat, ale
i přijímat s neopakovatelným šar-
mem. Zavzpomínali jsme si na doby
minulé a samozřejmě ovanula nás
i veselá vzpomínka na to, „jak jsem
vykradl spořitelnu“. Než jsme se na
náměstí rozloučili, ještě dodala.

„Kdyby Vám snad, Franto, někdo
z pamětníků z recese připomínal, že
jste vlastně kriminálník, klidně mu
řekněte, ať si trhne nohou — že jste
AMNESTOVANÝ!“

VIVAT 130. MERENDA!

„Apparemus rari, nantes in gurgite
vasto.“ Ano, je nás už málo, jak plu-
jeme v širokém víru. Patříme ke třetí
generaci maturantů novobydžovského
gymnázia. Maturovali jsme v r. 1929.
J sme rozeni ještě v bývalém Rakousko-
Uhersku.

Maturovalo nás ve dvou oktávách
celkem 52. Naživu k dnešnímu dni
nás zůstává celkem 13.

Oslavy 120 let gymnázia v r. 1993
jsou jisté. Merenda je nejistá?

My jsme měli to štěstí, že jsme byli
za svého studia na gymnázium účast-
níky dvou merend, jedné v r. 1921
a druhé v r. 1928. Kulturní dění tehdy
ve městě ovládala studentská aktivita

a na celou řadu akcí se nedá zapo-
menout. Všechny studentské akce, di-
vadla, akademie, proběhly v duchu
opravdového vlastenectví a stejně to-
mu bylo ve všech předchozích me-
rendách. To bylo také důvodem pro
účast velikánů naší kultury — B. Něm-
cové, Fr. L. Čelakovského, K. J. Erbe-
na, prof. B. Němce, A. Rašina a dal-
ších.

Poslední merenda, která byla v r.
1957, byla už přiškrcena tím „ismem“
a hlavně pak děsivou cenzurou.

Celých 40 let zůstává studentská
aktivita i průbojnost umlčena. Chyběj-
ící zkušenosti musí být nahrazeny

elánem radostného mládí s jistotou
šťastné budoucnosti.

Proto: Do toho, do toho! Vivant
sequentes!

Naše dvě oktávy se rovněž sešly
poprvé až skoro po sedmnácti letech
od maturit. Byli jsme zaskočení do-
bou hitlerovské okupace.

Poprvé od maturit jsme se sešli až
v r. 1946. Na tradici merend jsme ne-
zapomněli a musím vám oznámit, mi-
lé kolegyně a kolegové, že na dal-
ších pomaturitních schůzkách, kte-
rých přibývalo, jsme volili i pantátu
a panimámu.

Pokračování na str. 10

Nejsou to ti, v pravém slova smyslu merendní, ale dostávají i studentskou šerpu a jejich povinností je sedět v čele shromáždění přítomných maturantů, starat se o dobrý program, stravu a zpěv našich studentských i lidových písní.

Prezenční listinu přítomných maturantů i hostů na naší schůzce po padesáti šesti letech od maturit i se záznamem na magnetofonovém pásku zasilám současně s tímto článkem panu prof. Prokopovi „ad akta“ studentská, muzejní. Možná, že i vás, milé kolegyně a kolegové, by mohly vyburcovat k novým činům jako excitans.

V záznamu jsou zachyceny vzpomínky na naše profesory. Vzpomínky na našeho třídního pana prof. Antonína Šašinu, vzpomínky na našeho výborného latináře Antonína Žáka a tělocvikáře pana prof. Zdeňka Tomáše, alias „strejdu“. Prof. Zdeněk Tomáš byl vlastně i zakladatelem naší základní tělovýchovy nejen v kraji novobydžovském, ale i chlumeckém. Byl náčelníkem sokolské župy Denisovy a za jeho působení vznikla skoro v každé vesnici tělocvičná jednotka Sokol.

V záznamu je i několik novobydžovských studentských písní, jako např. „Metličánský kostelíček“, „Vid, vid

má milá“. Dále i naše oblíbené a věčně lidové: „Zákolníček“, „Mariánka“ i tehdy časová „Cikánka“. Záznam končí naší studentskou hymnou „Gaudemus“. My jsme opravdu na svá studentská léta a studentský kulturní život ve městě nezapomněli, a proto: Čas nový, nové chce mít činy! Do toho, do toho!

My dříve narození vám již sotva můžeme pomoci. Sil ubývá, ale zcela určitě víme, že vy mladší začnete. My vám můžeme štafetu studentských merend jen předat, protože si hodně pamatujeme.

Mnozí z našich spolužáků odešli v r. 1929 učit na Slovensko, kde tehdy bylo skoro 50 % analfabetů. Mimo to naši příbuzní po návratu z legií odešli čelit vpádu Maďarů. Pamatujeme se i na vytvoření samostatného Slovenského štátu a jeho stanutí po boku nacistů. Za takových okolností a po zmrzačení zemí českých autonomii Slovenský štát od našich prezidentů dostat nemohl. S obavami sledujeme dnešní politická dění nejen v našem státě, ale i v blízké Jugoslávii a v bývalém Sovětském svazu. Ptáme se, proč ta velká nevraživost slovenská?

Jsmo si vědomi toho, že naše země je zpusožena nejen ekologicky, hospodářsky, ale i mravně. Nápravu nelze očekávat během pěti let. To je

proces dlouhodobější, ale někdo s ním musí začít. Jsem přesvědčen, že to budete právě vy. U příležitosti stodvacetiletého trvání gymnázia se vám naskytá možnost začít opravdu žít v zaručených jistotách vaší budoucnosti.

Doporučuji vám k uvázení: vyhlásit u příležitosti merendy akci Fair play rebus publicis. Hleďte pro tuto akci dobré sponzory. Navazujte už nyní kontakty se studenty Moravy i Slovenska. Rozjedte celostátní akci za Fair play — čistotu, ryzí charakter, mravnost, poctivost ve věcech veřejných. Zajišťujte už dnes záštitu nad vaší merendou. Neopomeňte pozvat i hlavu státu, pana prezidenta. Informujte o vaší akci Fair play přátele našeho města i kraje. Pozvěte a zajištěte si účast slavných rodáků našeho kraje. Zajištěte už dnes vystoupení hudebního tělesa „Kuličky“.

Přeji vám všem, aby na novobydžovském náměstí zazněla překrásná lidová hudba a písně vpravdě národní i Modlitba Marty Kubišové.

Dnes už se nemusíte obávat cenzury, ovšem musíte vše vést v duchu opravdového vlastenectví, bez náznaku k jakékoliv totalitě.

Dokažte, že i naše malá země svou kulturností patří do Evropy.

MUDr. V. Schovánek

MOJE POEZIE

M. A. Nováková - Nevyjelová

*Jen ozvěna . . . A někdy stín,
co za časem se ploužívá
a zapadá zas do hlubin
jako tvář slova neživá,
jako vzlyk špatně tajený
kročeju, které nedošly,
jak zastřená tvář stařeny,
lucerna, kterou nerozžhli.*

*Jen ozvěna . . . A někdy stín
slov zachumlaných do teskníc,
jak měsíc vklouzlý do stín,
do krámů starých vetešnic,
jako ten, který odešel
dřív ještě, než se objevil,
jako ten, který mluvit chtěl,
přak slyšet jenom pláč a kvil.*

16. května 1968

Z uměleckých děl darovaných našemu muzeu paní M. A. Novákovou - Nevyjelovou dnes reprodukuje Louku u Okoře od Antonína Hudečka (1872 — 1941)

Zajímavosti

HŘBITOV JUBILUJÍCÍ. 1. ledna tomu bylo 110 let, kdy novobydžovský děkan Jan Novotný vysvětil nový městský hřbitov. Založení hřbitova předcházelo zakoupení zádušních polí

u Malínského kříže o výměře 5 jiter a 1512 sáhů (3 ha 42 a) za 4.756 zlatých. Z uvedené výměry městská obec pro nový hřbitov použila 2 jitra a 874 sáhů (1 ha 46,5 a), na další plo-

še byl později zřízen nový židovský hřbitov (od roku 1885), městský park a v letech 1898 až 1901 postaven novogotický hřbitovní kostel Sedmibolestné Matky boží.

Založení hřbitova dodnes připomíná velký litinový Kříž ve středu plochy a pískovcový pomník v nynějším oddělení III (před urnovým hájem), postavený na náklad města prvnímu pohřbenému, s následujícím nápisem:

V posvěcenou zem
nově založeného
hřbitova tohoto první
k tichému odpočinutí
uložen
Josef Bázler
městský hajný Novobydžovský
maje věku 64 let
pohřben 6. ledna L. P. 1882

Tomu na památku
pomník tento postavila
městská obec
Nový Bydžov

Původní hřbitov býval už od počátku 14. století při děkanském kostele Matky boží (od 17. století zasvěcen sv. Vavřinci). Zde spočinuli první obyvatelé nově založeného města a jejich potomci, s jejichž jmény se můžeme setkat na stránkách Knihy svědomí (Liber consciencie) z let 1311 až 1470.

Po nich přicházeli a odcházeli další a další a i v následujících stolecích nacházeli místo posledního odpočinku na nevelké ploše kolem děkanského kostela a v jeho dvou kryptách.

Nedlouho po příchodu prvních Židů do města byl v roce 1520 jižně za hradbami založen židovský hřbitov, kde byli pochováváni i Židé z bližšího a vzdálenějšího okolí. Na rozdíl od křesťanů lidé židovského vyznání zachovávali trvalou pietu všem svým předkům, a tak kamenné náhrobky z větší části uchránily památku na mnoho osob přes celá staletí. Vždyť od nejstaršího torza náhrobku z roku 1577 (podle křesťanského kalendáře) jsou zde stovky dalších až do roku 1885. Při poslední zevrubné inventuře v loňském roce jich zde bylo napočítáno celkem 1.478!

Od počátku 17. století městská obec zřídila další hřbitov při nově postaveném kostele sv. Trojice. Od té doby se až do roku 1784 pohřbívalo u obou kostelů. Na základě nového zákonného opatření za vlády císaře Josefa II. musel být hřbitov uprostřed města zrušen a jediným pohřebním místem křesťanů zůstal hřbitov u kostela sv. Trojice. V textu Josefského katastru z roku 1785 je původní hřbitov už označen jako „kasírovaný krchov“.

Po velkém požáru v roce 1817 byla po nedostatek stavebního materiálu zbořena nejen zeď zrušeného hřbitova, ale i původní gotická kostnice. Krátkozrakostí našich předků jsme tak přišli o nenahraditelnou architektonickou památku. Nejstarší městský

hřbitov u kostela sv. Vavřince dodnes viditelně připomíná už jen rokokový pískovcový Kříž s ukřižovaným Kristem, zasazený do jižní stěny domu čp. 8 v Revoluční ulici. A kolik tragických rozloučení s nejbližšími tato místa v průběhu století zažila! Každý metr země tu skrývá a uchovává ostatky generací obyvatel našeho města za téměř pět století.

Hřbitov u sv. Trojice, na kterém se přestalo pohřbívat od roku 1882, byl rušen počátkem našeho století po požáru Židovské čtvrti v roce 1901. I zde byla hřbitovní zeď zbořena a plochu hřbitova se spáleništěm Židovské čtvrti proměnili v městský park. Ozdobná kovaná mříž z tohoto hřbitova je nyní osazena při vstupu do novobydžovského muzea. Muzeum odtud uchovává také tři kované náhrobní Kříže. Ale co dalších náhrobků bylo i tu kdysi zničeno!

V jubilejním roce hřbitova bychom neměli zapomínat nejen na smutný osud jeho obou předchůdců, ale i na kritický stav řady opuštěných hrobů na nynějším městském hřbitově. Městské muzeum chce v tomto směru přispět alespoň skromným dílem — po fotodokumentaci nejvýznamnějších náhrobků na starém židovském hřbitově v loňském roce bude letos zevrubně fotograficky zmapován i jubilující městský hřbitov.

J. P.

MÍSTNÍ VÝROČÍ V ROCE 1992

1. ledna 1882	— slavnostním vysvěcením byl otevřen nynější městský hřbitov	— 110 let
26. března 1872	— v Gdowě v tehdejší rakousko-uherské Haliči (nyní v Polsku) se narodil Stanislav Hudeček, novobydžovský malíř a autor známých souborů litografií z našeho města	— 120 let
6. června 1942	— první transport místního židovského obyvatelstva do koncentračních táborů	— 50 let
15. června 1442	— Nový Bydžov podruhé z větší části vyhořel	— 550 let
24. června 1952	— na společném zasedání národních výborů bylo rozhodnuto o sloučení Nového Bydžova s Chudonicemi a Zábědovem	— 40 let
3. července 1942	— na Zámečku u Pardubic byl v době heydrichiády popraven JUDr. Karel Engler, pantáta merendy v roce 1934	— 50 let
6. srpna 1932	— při projížďce po Labi u Sadské utonul PhDr. Václav Vojtěch, první Čech, který vstoupil do oblasti Antarktidy	— 60 let
15. září 1612	— v Praze zemřel Marek Moravec Bydžovský z Florentina, český humanista, několikanásobný děkan a rektor pražské univerzity	— 380 let
28. října 1742	— skupina studentů a dalších mladých lidí z města vstoupila do řad zemské obrany za bojů proti francouzskému a bavorskému vojsku	— 250 let
5. listopadu 1832	— v Novém Bydžově se narodil Josef Smolík, významný archeolog, numismatik a matematik	— 160 let
20. listopadu 1932	— v Potštejně zemřel doc. dr. Karel Boromejský Mádl, přední umělecký historik a kritik, rodák z našeho města	— 60 let
23. listopadu 1792	— v Chlumci nad Cidlinou se narodil Václav Klement Klicpera, spisovatel a dramatik českého národního obrození	— 200 let
13. prosince 1832	— v Novém Bydžově se narodil Josef Eduard Proche, známý ovoceňář	— 160 let

Firma DIVIŠEK M.

Vás zve k nákupu do prodejny
nábytku, bytových doplňků a koberců
v Chlumci nad Cidlinou
Zapečská 68/II
areál Státního statku
tel. 0448/926283

HAVLÍN - VÍTEK Chlumec nad Cidlinou

provádíme servis a opravy hasicích
zařízení včetně požárních vodovodů -
tlakové láhve pro sváření CO₂
výměnným způsobem -
tel. 0448/926111, klapka 53,
paní Havlíňová

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ v Novém Bydžově

Vás zve na přednášky v Husově sboru
v neděli od 9 hodin
8. března - Hana Jalušková, kazatelka
Jednoty bratrské „O dvou bratrech ve víře - J. A. Komenský a T. G. Masaryk“
22. března - Jar. Prokop, vedoucí muzea „O Komenském v našem kraji“

NEKULTURA?

Občan Moravčík využil v Echu beze zbytku svého práva psát, co chce, způsobem, který uzná za vhodný. Je to krásná ukázka svobody občanského projevu a svobody tisku. Občan bez obav z následků projevil svůj názor. Je ovšem nutno počítat s tím, že ten, kdo si písemně vyjádření pana Moravčíka přečte, nemusí souhlasit, protože problém kulturního využití Nového Bydžova vidí z jiného úhlu, čili má názor jiný.

V jednom se však občan Šprinc s občanem Moravčíkem shoduje. Že, slovy pana Moravčíka: „kultura je obchod všude ve světě a podle toho se k ní musí přistupovat“ (konec citátu), jinak řečeno, i kultura se musí chovat tržně, musí si na sebe vydělat.

V současné době totiž lze počítat s dotacemi ze státní pokladny pouze v omezeném rozsahu, to snad víme všichni.

Pokud se však publikováním článku „Kydáním se Augiášův chlív nevykydá“ hlásíme ke společnosti tržního hospodářství, musíme už pochopit, že za všechno, po čem toužíme, buď budeme platit, nebo si to budeme muset odříci.

Přes rok jsem pracoval pro kulturní středisko v Novém Bydžově, maloval poutače, psal plakáty a dělal propagaci, o které něco vím, proto jsem vždycky hleděl, aby poutače skutečně poutaly. V té době byl výběr hostujících umělců na celostátní úrovni, podle mého názoru dostatečný, vstupné rozumné, dotované.

Vzhledem k malým počtům návštěvníků v té době se neodvážím odhadnout, kolik lidí by přišlo dnes, kdyby výše vstupného bez dotace musela být taková, aby pokryla alespoň celkovou režii, o výděлку nemluvě.

Kultura je souhrn duševních a hmotných statků, které člověk shromáždil za dobu svého vývoje.

Z tohoto úhlu pohledu je kritika nekultury v našem městě zjednodušující. Kromě kina je tu činnost městského muzea s bohatými expozicemi, městské knihovny s výběrem knih a časopisů, akce pořádané pravidelně TJ Sokol v sokolovně a také prodejna knih a hudebnin na náměstí, která je svou celkovou úrovní výjimečná.

Mohu čtenáře těchto řádků ujistit, že členové městské rady jednali se členy Okresní privatizační komise několikrát ve snaze vyjmout prodejnu knih z aukce. Marně, dražba bude. Zdůvodnění odmítnutí stále stejné. Železný tržní zákon prý všechno srovná. Podnikavý jedinec hlad po knize nasytí. A nezapomeňme na další nešťastný kulturní stánek ve městě — Jiráskovo divadlo. Na značně neuvážené rozhodnutí našich předchůdců doplácí jak kultury chtivý občan, tak současná městská pokladna miliónovými částkami. Takto vhozených peněz bychom mohli použít jinde, třeba mimo jiné na opravu kritizovaného rozbitého chodníku v Revoluční ulici.

Souhlasím s Vámi, kteří říkáte, že současná realita je tvrdá. V tomto politickém a hospodářském systému však musíme stavět na schopnostech podnikavého jedince, který by například najal sokolovnu i na jednu akci, provedl dostatečnou propagaci, uspořádal akci jak kulturně, tak finančně přitažlivou, tím by posloužil jednak kultury chtivým občanům a také i své kapse. Kdo z Vás, kritiků, to riskne?

Na závěr jen tolik. Cynickou a urážlivou klasifikací mé sekretářky jste mě, pane Moravčíku, naprosto přesvědčil o tom, že všestranného působení kultury je Vám skutečně zapotřebí.

Karel Šprinc, starosta

NAŠÍ MATRIKY

NAROZENÍ

1991

29. 11. **Eliška Procházková**,
Nový Bydžov, U jatek 967
3. 12. **Ladislav Bajza**,
Nový Bydžov, Korneliova 35
11. 12. **Gabriela Rychterová**,
Nový Bydžov, J. Skořepy 1886
13. 12. **Sárka Drlá**,
Nový Bydžov, Osecká 733
19. 12. **Monika Nováková**,
Nový Bydžov, U mlýna 1433
20. 12. **Pavel Pozler**,
Nový Bydžov, U jatek 967
25. 12. **Petr Havlín**,
Nový Bydžov, Fučíkova 890
28. 12. **Tomáš Drábek**,
Nový Bydžov, Na Otmarce 343
30. 12. **Michaela Apóstolová**,
Nový Bydžov, V ráji 1301

1992

4. 1. **Martin Panchartek**,
Nový Bydžov, Revoluční 774
6. 1. **Ondřej Geletič**,
Nový Bydžov, Nová Skřeněř 22
13. 1. **Monika Vlášková**,
Nový Bydžov, Deylova 1859
13. 1. **Vít Šafařík**,
Nový Bydžov, Osecká 702

SNATKY

1991

7. 12. **Václav Sejkora**,
Mlékosrby 19
Naděžda Bártová,
Nový Bydžov, U sokolovny 760
7. 12. **Radek Haltuf**,
Nový Bydžov, Jana Žižky 628
Kateřina Součková,
Trutnov, Slévárenská 604
14. 12. **Ota Králíček**,
Nový Bydžov, V. Kl. Klicpary 561
Václava Nováková,
Nový Bydžov, P. Bezruč 527
14. 12. **Pavel Špinka**,
Vinary 60
Romana Pavlášková,
Nový Bydžov, Zábědov 53

14. 12. **Josef Štika**,
Praha 1 - Staré Město,
Revoluční 23/1044
Pavčina Danihelková,
Nový Bydžov, M. Horákové 1556
21. 12. **Roman Vondruška**
Nový Bydžov, V aleji 394
Iveta Reinberková,
Nový Bydžov, Dukelská třída 1134
21. 12. **Roman Malínský**,
Nový Bydžov, Čelakovského 610
Monika Dušková,
Skřivany, Revoluční 200

1992

4. 1. **Luboš Sucharda**,
Šaplava 8, okr. Hradec Králové
Anna Věříšová,
rozená Procházková
Nový Bydžov, Julia Fučíka 904

ÚMRTÍ

1991

16. 12. **Jaroslava Chybová**, 85 let
Nový Bydžov, J. Fučíka 890
18. 12. **Miroslav Líkař**, 70 let
Nový Bydžov, Žižkova 628
22. 12. **Václav Vích**, 80 let
Nový Bydžov, Metličanská 1089
23. 12. **Aloisie Řihová**, 88 let
Nový Bydžov, Vysočany 26
29. 12. **Anna Hodycová**, 88 let
Nový Bydžov, Osecká 734
30. 12. **Václav Schovánek**, 88 let
Nový Bydžov, Skochovice 131

1992

1. 1. **Jiří Francek**, 71 let
Nový Bydžov, Masarykovo nám. 1124
3. 1. **Marie Hamplová**, 79 let
Nový Bydžov, Masarykovo nám. 498
7. 1. **Anna Schováňková**, 80 let
Nový Bydžov, Skochovice 106
9. 1. **Bohumil Kučera**, 77 let
Nový Bydžov, U jatek 926
13. 1. **Marie Kubištová**, 92 let
Nový Bydžov, Ezopova 1657
15. 1. **Josef Beneš**, 79 let
Nový Bydžov, J. Maláta 487
22. 1. **Marie Janečková**, 70 let
Nový Bydžov, J. Jungmanna 1532
30. 1. **Olena Muchová**, 63 let
Nový Bydžov, Metličanská 1077

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městský úřad v Novém Bydžově pravidelně - jednou za dva měsíce. Odpovědný redaktor Jaroslav Prokop.

Adresa redakce: Městský úřad, 504 01 Nový Bydžov, tel. 23011.

Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 2/88. Tiskne V. & A. Janata, Nový Bydžov. Náklad 1000 výtisků. Mimobydžovským zájemcům zasíláme časopis poštou.

Čena jednoho čísla 5 Kčs.

Uzávěrka příštího čísla 10. 4. 1992.